אמרי שפר — מאמר קדישין

מאמר קדישין

אמרי קדוש ישראל צי"ע אספקלריא המאירה מופ"הד ר' שמעון מיעריסלאב זצוק"ל הנמצאים בכתובים אצל החסיד ר' דוב בעריש שו"ב דק"ק רישא נ"י. אמרתי לצרפם לחיבור הקדוש הזה ולהעלותם בדפוס.

בפ' ויחי בפסוק נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר. היינו שכל מי שיש בו זריזות בעבודת השי"ת זוכה לדבר דברים נאים ואהובים לפני הקב"ה:

בפ' ויקהל בפסוק וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה ה'. פי' שהחכמה הגדולה שבכל החכמות הוא שלא להיות חכם כלל רק לעשות כאשר צוה ה' בלי שום חכמה בעולם:

בפ' חקת בפסוק זאת חקת התורה פרש"י לפי שהשטן ואוה"ע מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתיב בה חוקה גזירה הוא מלפני אין לך רשות להרהר אחרי'. וקשה הלא באמת יש לה טעם כדברי ר' משה הדרשן משל לבן שפחה וכו' כך תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל אולם באמת זאת היא כוונת השטן והאומות בשאלתם הטעם כדי שישיבו להם ישראל בעצמם במו פיהם הטעם הנ"ל ויעוררו דין ח"ו עליהם בעצמם בהזכרה זו. וזה שפרש"י לפי שהשטן ואוה"ע מונין את ישראל. היינו שעושים בזה ערמה גדולה שרצונם שיאמרו ישראל בעצמם הטעם שלה. ובאהבת ובחמלת הקב"ה על ישראל עמו הוא מזהיר אותם שלא ישיבו להם דבר מאיזה טעם היא באה רק חוקה היא ולא ימצאו מקום לקטרג ח"ו. וד"ל.

בפ' מטות בפסוק אנשי הצבא בזו איש לו. ע"ד שכ' בחו"ה מעשה בחסיד א' שפגע בשר אחד ששב ממלחמה. אמר לו כבשת מלחמה קטנה ועדיין לא כבשת מלחמה הגדולה. א"ל מה זאת א"ל היא מלחמה הגדולה שיש לו לכל אדם עם עצמו מלחמת היצר. והנה גם במלחמה הזאת מלחמת מדין אנשי הצבא. היינו כתרגומו גברא דחילא בזו גבר לנפשי' היינו האנשים הצדיקים הלוחמים כ"א עם עצמו היינו מלחמת היצר המלחמה הגדולה:

בתהלים (קפיטל פ"ה) אשמעה מה ידבר האל ה' כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו ואל ישובו לכסלה. דוד מלך ישראל ע"ה אמר שהרכין אזנו מה שישמע מהשי"ת. אם ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו. היינו שיתן להם פרנסה. כי שלום הוא פרנסה, ע"ד דחז"ל כד ספו שערי מן כדא רמי תגרא בביתא. אז הבטיח דהע"ה להקב"ה שלא ישובו עוד עמו וחסידיו לכסלה ח"ו. רק שיהי' להם פרנסה בריוח וכי"ר שיתקיימו השני הבטחות אמן:

(קפיטל קי"ב) בפסוק אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ מאוד. תיבת במצותיו קאי על הירא ה' היינו שהקב"ה חפץ מאוד המצות שהירא ה' עושה:

(ישעי' מ') בפסוק וקוי ה' יחליפו כח. היינו הצדיקים מחליפים א"ע עם השי"ת כביכול עם כחם היינו שהם נותנים את כחם להשי"ת במה שהם מתפללים בכל כחם ולומדים תורה ועושים מצוה הכל בכל כחם במס"נ והשי"ת נותן להם כחו לעשות נפלאות ומופתים:

בברכת שומר עמו ישראל לעד. הקב"ה משמר ומצפין את עמו ישראל לתכשיט לשון עדיו:

בבהמ"ז בברכה רביעית ברכת הטוב והמטיב. ומכל טוב לעולם. אל יחסרנו. פירושו אחר שכבר הוא חושב גודל ההטבות הוא יגמלנו לעד לחן ולחסד ולרחמים ולרוח הצלה והצלחה ברכה ישועה נחמה ופרנסה וכלכלה ורחמים וחיים ושלום וכל טוב. ואח"כ אנחנו מבקשים מאת הבוב"ה שלא ינכה לנו מהקרן קיימת של עוה"ב. וזהו שאנו מבקשים ומכל טוב לעולם. היינו מטוב עוה"ב אל יחסרנו מחמת ההטבות האלה:

בזמר איש חסיד. כצאתי לבושת ולכלימה מבלי כסות ושלמה וכו' מהרה ושאלה משכנים מלבושים נאים מתוקנים. היינו כשהאדם הוא מיישב א"ע שהוא ערום וחוסר כל מתורה ומצות ואין לו עוד במה לחזק א"ע, אזי התקנה לזה מהרה ושאלה משכנים מלבושים נאים מתוקנים, פי' יחזק א"ע בזה שעכ"פ טובים המה מעשיו משכנים שהם עשו וישמעאל וכנגד מעשיהם נאים מעשיו ומתוקנים ולא יתעצב כלל רק להיות בשמחה כי הוא דבר גדול לעבוהבי"ת:

בשם הרב הקדוש ר' ר' משה סת"ם מפרשעווארסק זלה"ה. ע"פ (ישעי' נ"ז) הצדיק אבד ואין איש שם על לב ואנשי חסד נאספו באין מבין כי מפני הרעה נאסף הצדיק. כי מלפנים בישראל היה כל איש אשר הלך ע"פ התורה והשלחן ערוך הי' נקרא בשם צדיק ומי שלא קיים מצות הכתובים בתורה ובש"ע איש הזה הי' נקרא בשם רשע מאחר שעבר על מצות בוראינו ית"ש. אולם מי שהי' זוכה לעשות

לפנים משורת הדין היינו עוד יותר חומרות מהכתוב בש"ע איש כזה הי' נקרא בשם חסיד. נמצא ג' מדרגות יש כאן מי שהולך ע"פ ש"ע הוא נקרא צדיק ומי שאינו מקיים ח"ו הש"ע הוא רשע. ומי שעושה לפנים משורת הדין הוא חסיד, וכן הוא האמת. וכעת הביטו וראו מה עושים הרשעים הפוקרים שפורקים מעליהם עול התורה והמצות ואינם רוצים לקיים המצות. מכנים הם להאנשים הצדיקים המקיימים את הש"ע ולא יותר בשם חסידים, למשל כשרואים מאיש אחד שיושב בסוכה כל שמונה ימים ואינו רוצה לאכול חוץ לסוכה אז הם צועקים עליו שם רע חסיד, וכן כשרואים מאיש א' שאינו אוכל כזית לחם בלי נט"י או איזה מצוה אחרת אשר אין שום חסידות בזה אזי תכף הם מבזים אותו בשם חסיד. ואין מי שיבין זאת להשים אל לבו כוונתם הרעה, אולם זאת הוא מחמת גודל רשעתם וערמה גדולה בזה כדי שישאר להם המדרגה שני' היינו שם צדיק כי מענה בפיהם שעל דבר גדול כזה להיות חסיד לא נצטוינו ודי להם להיות במדרגה פחותה מזה, והם בזדון לבם אינם רוצים לקרות לאיש כזה בשם צדיק כדי שלא יקראו הם בשם רשעים, כאשר כן הוא האמת. וע"ז מקונן הנביא הצדיק אבד. היינו השם צדיק נאבד מן הארץ והרשעים אינם רוצים להזכיר שם צדיק. ואנשי חסד נאספו. היינו שהם מכנים לכל א' בשם חסיד כשרואים שעושה דבר מצוה ע"פ ש"ע. באין מבין. ואין מי שיבין, כי מפני הרעה נאסף הצדיק. היינו מחמת רעתם הגדולה המה מאספים השם צדיק. הי"ת יזכינו לעשות תשובה שלימה ונזכה עכ"פ למעלת הצדיקים:

בשם הרב הקדוש מוהריעי"צ היהודי מפרשיסחא זצוק"ל. על מאמר רז"ל ההולך לימין רבו הרי זה בור. ע"ד שמאל דוחה וימין מקרבת. היינו שלא להביט אצל צדיק על קירבות אשר לא כן היה נסיעת החסידים אשר לפנינו לצדיקים: ע"כ מהרב הקדוש ר' ר' שמעון זצוק"ל.

מהרב הקדוש ר' ר' צבי הירש מזידיטשוב זצוק"ל. בפ' חקת בפסוק. ויאמר אליו אדום לא תעבור בי פן בחרב אצא לקראתך. פרש"י אתם מתגאים בקול שהורישכם אביכם ואומרים ונצעק וישמע קולינו ואני אצא עליכם במה שהורישני אבי ועל חרבך תחי'. עכ"ל וקשה אדרבא כשהקול קול יעקב אז אין הידים ידי עשו ואין לחרבם שום שליטה ח"ו על ישראל וכאן באו ישראל בכח הזה כמו שפרש"י לעיל על וישמע קולנו בברכה שברכנו אבינו הקול קול יעקב שאנו צועקים ונענים. והענין שבוודאי כן הוא שתפלת ישראל גדול מאוד והקב"ה שומע תפלתם תמיד ואין לשונאיהם שום שליטה ח"ו. רק שלא יתגאו בזה שיש להם זה הכח בתפלתם מברכות אבותיהם כי תכף שיש להם איזה גאות ופני' בתפלתם אזי ח"ו תפלתם לריק ואדרבא ח"ו נותנים כח שיתגברו ברכותיהם והידים. וזה שפרש"י אתם מתגאים בקול וכו'. ע"כ. אמר בשמו הרב הקדוש מו"ה אליעזר זצוק"ל מק' דזיקוב:

בפ' וירא בפסוק ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם. ידוע מכל הספרים הקדושים גודל המניעות שהי' לו לאברהם אע"ה אז בשעת העקדה, בקיצור, שהי' לו אז כל המניעות שיכול להיות בעולם, כי לא לחנם הנסיון הזה עומד לנו מאז וע"ע עד סוף כל הדורות, ובזכותו אנחנו נצלים מכל מיני פורעניות ובכל שנה ושנה מכפרים לנו עונותינו. ובודאי עשה אז השטן כל מיני תחבולות אשר הי' באפשרי לעשות למנעו ממצות השי"ת. ואבינו אברהם ע"ה בגודל חמימות והתלהבות הבוער בקרבו אש גדול ונורא לקיים רצון קונו הבוית"ש לא הביט על כל זאת וגבר את הכל והלך בשמחה גדולה להעלות לעולה את בן יחידו. וכאשר ראה השטן שאחר כל יגיעתו וטרחתו לא פעל כלל חרה לו מאוד ע"ז. אז עשה השטן עוד בחינה א' אולי יתפוש אותו בדבר הזה להפילו ח"ו. ונדמה לפניו לאיש כשר וצדיק הולך כנגדו ונותן לו שלום בדרך אהבה כראוי ונכון. ושואל אותו להיכן מר הולך. והוא הי' משיב אני הולך לעשות רצון בוראי שצוה לי לשחוט את בני יחידי. והי' משיב לו אשריך אברהם שאתה הולך לעשות רצון קונך בפרט בדבר גדול כזה לך בשלום. אולם ספר נא לי ידידי מנין אתה יודע שכן הוא רצון הקב"ה לשחוט את בנך. והי' משיב לו אברהם אע"ה אני בעצמי שמעתי מפי הקב"ה קח נא את בנך וגו'. אז אמר לו האיש הנ"ל. אשריך אשריך בוודאי זכית לדבר גדול ולאו כל אדם זוכה לשמוע דברים מפי הקב"ה בעצמו. עכ"ז גם אני לא אחדול מלגלות לך מה ששמעתי וקבלתי מרבותי שלאו כל אדם זוכה לשמוע דיבורים מפי הקב"ה בעצמו, ואפי' הוא שומע אל יסמוך ע"ז כלל כי אולי הוא ח"ו מאיזה צד אחר ר"ל. רק מי שהוא יודע בעצמו שכבר תיקן כל חטאתיו ובפרט החטאות נעורים ואין בו שום חטא ועון כלל כמו מלאך אזי הוא בטוח שכבור ה' דיבר אתו באמת. אולם מי שהוא עדיין מסופק אם כבר תיקן חטאת נעוריו בכל מכל כל אזי חלילה לו להביט על דיבור כזה כנ"ל. אשר ע"כ דוק אתה בעצמך מהיכן היה הדיבור. וכאשר שמע זאת אאע"ה עמד בחרדה גדולה כי לגודל ענוותנותו ושפלותו חשש לדבריו כדרך הצדיקים ובזו התחבולה כמעט הפילו מגודל השמחה והתלהבות שהי' לו אז. ותכף ומיד התחזק א"ע ואמר חלילה לי שיבטל אותי שום דבר בעולם מעבודתי הגם שאמת הדבר שעדיין לא תקנתי החטאת נעורים. וזהו ויאמר אברהם אל נעריו היינו שאמר להחטאת נעורים שלו שבו לכם פה עם החמור עם החומריות שלי ואני והנער היינו אני עם בני יצחק נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם. אני מבטיח לכם כשאבוא שם למדרגה הגדולה להשתחוות בהכנעה גדולה ואז אשוב גם אליכם. ולע"ע אין דבר בעולם שיבטל אותי ח"ו והלך בשמחה גדולה לקיים מצות הבוית"ש: ע"כ. בשם הרב הקדוש מהר"מ מרומנאב זצוק"ל: